

تولد دوباره چاه‌های پارس جنوبی با همکاری روس‌ها

ایجاد ایستگاه‌های تقویت فشار در میدان مشترک پارس جنوبی می‌تواند به تقویت تولید گاز کشور و افزایش بازدهی چاه‌هایی که به نیمه عمر خود نزدیک می‌شوند، منجر شود؛ موضوعی که در تفاهم‌نامه امضا شده با گازپروم روسیه بر آن تأکید شده است.

به گزارش مشعل نیوز، شرکت ملی نفت ایران تصمیم دارد تولید گاز خود را در برنامه‌ای هشت ساله، از حدود یک میلیارد مترمکعب به حدود ۱.۵ میلیارد مترمکعب در روز برساند؛ موضوعی که محسن خجسته‌مهر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، بارها بر آن تأکید کرده است. البته وی همواره گفته است که تحقق این موضوع با «تحقق مجموعه‌ای از الزامات و مفروضات» در افق ۱۴۰۸ محقق می‌شود. به‌طور مسلم یکی از مفروضه‌هایی که وی از آن سخن می‌گوید، تحقق سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه‌ای شرکت ملی نفت ایران است. شرکت ملی نفت ایران در دولت مردمی سیزدهم برای دستیابی به اهداف اعلام‌شده شامل افزایش تولید نفت تا ۵.۷ میلیون بشکه در روز و افزایش تولید گاز تا ۱.۵

میلیارد مترمکعب در روز به واسطه تحقق سرمایه‌گذاری ۹۰ میلیارد دلاری نقشه راهبردی تعریف کرده است.

این نقشه شامل برنامه توسعه طرح‌های بالادست نفت و گاز با تمرکز بر میدان‌های مشترک، همچنین برنامه‌های متنوع برای جذب سرمایه از منابع داخلی از جمله بانک‌ها، بورس، تأمین‌کنندگان سرمایه و استفاده‌کنندگان از خوراک نفت و گاز و منابع خارجی می‌شود. برای جذب سرمایه از منابع داخلی اقدام‌های مهمی از جمله مشارکت دادن بانک‌ها در پروژه‌های توسعه‌ای تعریف شده است که مهم‌ترین آن را می‌توان قرارداد توسعه میدان مشترک آزادگان برشمرد که در آن بانک‌ها دیگر نقش صرف وام‌دهنده را ندارند، بلکه در مشارکت با شرکت‌های اکتشاف و تولید اقدام به ایجاد شرکتی می‌کنند که خود به‌صورت مستقیم توسعه میدان را بر عهده دارند. از طرفی موضوع اوراق گواهی سپرده برای استفاده از سرمایه مردم در بورس انرژی نیز با جدیت در حال پیگیری است، اما برای جذب سرمایه از منابع خارجی رایزنی‌ها در سطوح مختلف در وزارت نفت در حال پیگیری است و برای تحقق آن گام بلندی را در مذاکرات با روسیه برداشته و قرار است شرکت گازپروم روسیه برای مشارکت در طرح‌های توسعه‌ای شرکت ملی نفت ایران گام پیش بگذارد و سرمایه مورد نیاز برای این کار را نیز خود تأمین کند.

درواقع با وجود شرایط جنگی روسیه در تنش با اوکراین وزارت نفت در دولت سیزدهم از فرصت پیش‌آمده استفاده و با فرض آنکه تحریم‌های غرب علیه ایران پابرجا باشد، برای خالی نماندن عرصه سرمایه‌گذاری خارجی اقدام جدی کرد. به نحوی که خجسته‌مهر عنوان می‌کند که در صورت تحقق این موضوع می‌توانیم حتی در زمان تحریم و مضیقۀ از حداکثر توانمندی کشور استفاده کنیم و بر مشکلات سنوات گذشته فائق آییم.

پارس جنوبی و اقدام‌هایی برای نگهداشت تولید

یکی از محورهای شش‌گانه‌ای که شرکت ملی نفت ایران تفاهم‌نامه‌اش را با شرکت گازپروم روسیه امضا کرد، سرمایه‌گذاری در توسعه میدان‌های نفتی و گازی است که توسعه سکوهای فشارافزایی در میدان مشترک گازی پارس جنوبی را می‌توان ذیل آن تعریف کرد.

با شروع دولت سیزدهم شرکت ملی نفت ایران برای توسعه حداکثری میدان گازی پارس جنوبی تلاش‌های بسیاری انجام داد. توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی و برنامه‌ریزی برای تولید از آن از زمستان سال ۱۴۰۱

به‌عنوان فاز مرزی ایران در همسایگی قطر، یکی از این اقدام‌ها بود که برای این منظور برخی چاه‌های فاز ۱۱ حفاری شدند و به گفته مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، کالاهای مورد نیاز آن نیز تأمین شده است. در آینده نزدیک پس از تکمیل سکو و انتقال آن به موقعیت انتظار مبرود تولید از این فاز نیز برای تأمین بخشی از گاز مورد نیاز زمستانه آغاز شود.

یکی دیگر از فازهای به‌جامانده پارس جنوبی، فاز ۱۴ است که بعد از تکمیل بخش دریایی، پالایشگاه آن از دوره قبل به تأخیر افتاده بود و با همت دولت سیزدهم بالاخره یک ردیف شیرین‌سازی این پالایشگاه به مدار تولید آمد. حالا به گفته خجسته‌مهر انتظار مبرود دیگر ردیف‌های شیرین‌سازی این پالایشگاه تا پایان سال به مدار بیایند و در واقعیت تمامی فازهای پارس جنوبی (به‌جز فاز ۱۱) تکمیل شوند، اما موضوع مهم درباره میدان گازی پارس جنوبی افت فشار چاه‌ها با توجه به سپری شدن نیمه عمر برخی از آنها و اصولاً افت فشار به‌دلیل تولید بی‌وقفه روزانه است که یک اتفاق طبیعی به‌شمار می‌رود. برای جلوگیری از اختلال در روند تولید گاز باید اقدام‌هایی برای جلوگیری از افت فشار انجام شود که از آن جمله می‌توان به اسیدکاری چاه‌ها و حفر چاه‌های جدید اشاره کرد.

بر اساس اعلام خجسته‌مهر، با عزم دولت سیزدهم برای نگهداشت و افزایش تولید از میدان مشترک گازی پارس جنوبی، اسیدکاری حدود ۴۰۰ حلقه چاه آغاز شد و ضمن آن شرکت در حال حفر ۶۰ حلقه چاه جدید میان‌چاهی است، البته در بخش نفتی این میدان نیز دولت سیزدهم برنامه‌ریزی دقیقی داشت و لایه نفتی پارس جنوبی که سال‌های متمادی بدون برنامه خاصی رها شده بود و بدعهدی شرکت‌های خارجی و تحریم نیز مزید بر علت شده بودند، با قراردادی که اواخر سال گذشته با یک شرکت خارجی منعقد شد، در دستور توسعه قرار گرفت.

فشارافزایی در پارس جنوبی اولویت تفاهم با روس‌ها

اما مهم‌تر از موارد مطرح‌شده، موضوع فشارافزایی در این میدان است. درواقع بعد از بدعهدی شرکت‌های خارجی بعد از اجرای برجام حالا شرکت ملی نفت ایران قصد دارد این فرصت را در اختیار شرکت گازپروم قرار دهد. شرکت نفت ایران می‌خواهد احداث ایستگاه‌های تقویت فشار را برای حفظ نگهداشت و افزایش تولید گاز از میدان مشترک پارس جنوبی را به روس‌ها بسپارد و به گفته خجسته‌مهر احداث این ایستگاه‌ها می‌تواند منجر به تولد دوباره فازهای پارس جنوبی و تولید با توان

حداکثری از این میدان شود.

آنطور که وی توضیح می‌دهد: اصولاً در علم مهندسی مخزن، با توجه به فرآیند تولید همزمان با تولید روزانه که در طول سال‌های طولانی صورت می‌گیرد، میدان به‌طور طبیعی دچار افت فشار می‌شود که نتیجه آن افت تولید است و یکی از راه‌های مقابله با این رویه به‌منظور حفظ توان تولید استفاده از روش‌های چاه‌محور است که یکی از راه‌های حفظ فشار مورد نیاز به‌منظور تولید حداکثری از چاه‌ها نصب ایستگاه‌های فشارافزایی روی سکو یا در ساحل است که جز پیچیده‌ترین طراحی‌های روز در دنیا به‌شمار می‌رود که مطالعات مفهومی آن در پارس جنوبی انجام شده و در حال مطالعات پایه برای اجرای این طرح هستیم.

اگرچه در صورتی که این تفاهم به قرارداد منجر نشود برنامه اسیدکاری و حفر چاه‌های جدید میان‌چاهی در پارس جنوبی برای جلوگیری از افت تولید در شرکت ملی نفت ایران دنبال می‌شود، اما با توجه به تعمیق روابط ایران و روسیه و مذاکرات جدی با شرکت‌های مطرح بین‌المللی روس انتظار می‌رود در آینده نزدیک شاهد به‌کارگیری این فناوری در پارس جنوبی و فشارافزایی باشیم.